

HOEMBER

Hidegítés

SEPSI LÁSZLÓ

ALFREDSON AZ ERŐSZAK SOKKJA HELYETT AZ ELHIDEGÜLÉS TÉMÁJÁRA ÉPÍT.

Nehéz eldönteni, hogy a lerobbant, alkoholista detektív alakja fölött eljárt az idő, vagy egyszerűen csak Hollywood nem tud mit kezdeni a figurával. Ebből a szempontból Jo Nesbø *Hóember*ének feldolgozása nagyon hasonló tüneteket mutat, mint pár éve a *Sírok között* című Lawrence Block-regény adaptációja: a készítőik addig eljutottak, hogy koszos kabátot adjanak a jó érzékkel kiválasztott férfi főszereplőre, de ami ezen túl történik a vásznon, az alig képes meghaladni egy szerda esti krimisorozat aktuális epizódjának izgalmait. De mielőtt a részeges nyomozókat a tömegfilm

A presztízsrre törekvés fojtotta meg"

(Michael Fassbender)

panoptikumába számúznánk a kócos hajú örült tudósok és békepipát pőfékelő testes törzsfőnökök közé, nem árt figyelembe venni, hogy a karaktertípus otthontalanságát a mozikban nem annyira a korszellem okozta – mint az említett két esetben –, hanem hogy brutális traumákkal terhelt, önsorsrontó bűnüldözőkkel éppenséggel telített a szórakoztatóipar. Csak éppen nem a mozivásznakon, hanem a tévében és az online streaming-szolgáltatóknál: az

elvieken biztos közönségbázisra – hiszen Blocknak és Nesbønek is megvan a maga méretes olvasótábor – krimiadaptációknak így a könnyen hozzáférhe-

tő, és a mozijegynél jóval olcsóbb, de minőségi tartalommal kell versenyeznie, ahol skandináv krimi, botegyszerű procedural és kiterjesztett Coen-univerzum is egy kattintással elérhető.

A *Hóember* készítői mintha már felismerték volna, hogy ismert szerző ide vagy oda, egy jól futó regény, mint alapanyag önmagában kevés az üdvösséghez. Felhasználva ugyanazt a stratégiát, amivel a legismertebb kábelcsatornák is piacvezetővé váltak, a *Hóember* egyik kulcsfogalma a presztízsz lett: Oscar-díjas színészek még a mellékszerepekben is, producerként Martin Scorsese tüsténkedik, a rendező Tomas Alfredson pedig az *Engedj be!* és a *Suszter, baka, szabó*, kém után nyugodtan nevezhető az elmúlt évtized egy legmegbecsültebb adaptátorának. Ám a filmet felvezető kampány tolatkodó name-droppingján túl a *Hóember* külsőben is igyekszik ráigérni a kisképernyős konkurenciára. Alfredson kimért stílusa, szimmetrikus keretekbe szorított szereplői és a behavazott táj távlatainak kihasználása messze meghatározóbb jellemzőjévé

válik a *Hóemberek*, mint a regényeredeti pervertált giallókat idéző kegyetlensége. Egy sorozatgyilkos-thrillertől szokatlan módon a kétórás játékidő második feléig a *Hóember* ellipszisben hagyja az erőszakjeleneteket, és csupán az eljegesedett holttestek megmutatására szorítkozik, ami tekinthető az alkotói elegancia valamiféle megnyilatkozásának, ám ezzel épp a műfaj alapvető attrakcióját számolja fel.

Párhuzamban a gyilkos praxisának szemérmes kezelésével, Alfredson a filmszöveg egészét alárendeli az elhallgatás és elhidegülés témájának. Bár a megrogyott házasságok nőtagjait büntető gyilkos kapcsán ezek maguktól értetődő választások, a *Hóember* elharapott, kopogós párbeszédeinek és minduntalan egy belső keret két oldalára szorult, eleve kissé robotszerű szereplőinek hála ez a művészi megfontolás végül teljesen maga alá gyúri az alapanyagot. Alfredson filmje nem csak azért kudarc, mert az elhidegülés színrevitelének jegyében merev arccal bámuló hóembert csinált minden szereplőjéből, hanem mert ez a formanyelvi és színészvezetési döntés – amely le Carré hűvös-mechanikus kémvilágához messze jobban passzolt – túlságosan is távol áll a Harry Hole-regények működésmódjától. Nesbø ravasz nézőpontváltásokon és információadagolási trükkökön alapuló, de mindig pergő cselekményvezetésének nyoma sincs Alfredson *Hóember*ének lassúvá dermedt világában, és a vérprofi krimiíró bűvészkedése nélkül hamar kiderül, hogy „Norvégia első sorozatgyilkosának” története el sem bírja azt a komolykodó fajsúlyt, amit az adaptáció rá akar testálni. A *Hóembert* végül pont az a terhes presztízsrre törekvés fojtotta meg, amit a stúdió a produkció legnagyobb feyvertényének szánt: habár egy lerobbant nyomozó köztudottan a jég hátán is megél, Alfredson most bizonyította, hogy kellőképpen hűvös körülmények közt még a legjobb balonkabát is használhatatlanra fagy.

HOEMBER (The Snowman) – amerikai, 2017. Rendezte: **Tomas Alfredson**. Írta: **Jo Nesbø** regényéből **Hossein Amini**. Kép: **Dion Beebe**. Zene: **Marco Beltrami**. Szereplők: **Michael Fassbender** (Harry Hole), **Rebeca Ferguson** (Bratt), **Chloë Sevigny** (Sylvia), **Val Kilmer** (Rafto), **J.K. Simmons** (Stop). Gyártó: **Universal Pictures / Working Title Films**. Forgalmazó: **UIP-Duna Film**. Szinkronizált. 120 perc.

